

ØKONOMISK POTENTIALE VED AT UDDANNE UNGE MED KOGNITIVE HANDICAP

ERFARINGER FRA GLAD FONDENS FORSØGSUDDANNELSE
"FLEXUDDANNELSEN"

APRIL 2019

Indhold

1.	Sammenfatning	3
2.	Flexuddannelsen	5
2.1	Uddannelsen	5
2.2	Målgruppen	6
2.3	Målgruppens nuværende situation	7
3.	Økonomiske effekter	9
4.	Effekt på offentlige finanser	11
4.1	Personer uden en kompetencegivende uddannelse	11
4.2	Personer med Flexuddannelse	12
4.3	Effekt på de offentlige finanser	14
5.	Bilag 1: Mere om metode	18

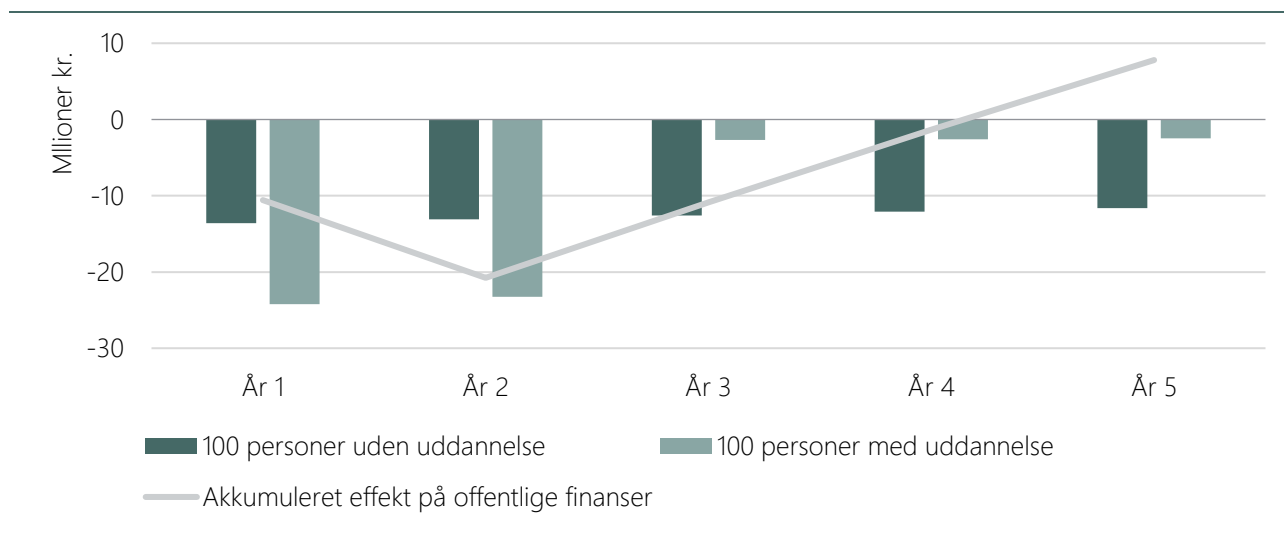
1. Sammenfatning

Denne analyse undersøger, hvordan uddannelse af unge med kognitive handicap kan påvirke de offentlige finanser. Beregningerne er lavet for Glad Fondens nye forsøgsuddannelse Flexuddannelsen. Analysens hovedresultat er, at der er et stort økonomisk potentiale for de offentlige finanser ved at øge beskæftigelsen for personer med handicap.

I dag findes der ikke nogen erhvervskompetencegivende uddannelse, som er målrettet personer med kognitive handicap. Derfor igangsatte Glad Fonden i 2018 den toårige forsøgsuddannelse, "Flexuddannelse", til unge med kognitive handicap. Uddannelsen har til formål at øge elevernes faglige handlekompetence og deres sandsynlighed for at komme i beskæftigelse.

Over en toårig periode er der ca. 100 unge, der starter på uddannelsen. Uddannelsens mål er, at 90 pct. af eleverne færdiggør uddannelsen og alle, der færdiggør uddannelsen, efterfølgende kommer i fleksjob. Hvis det lykkedes, og eleverne i gennemsnit fastholder deres fleksjob i tre år, vil det medføre en gevinst for de offentlige finanser på ca. 8 mio. kr., jf. figur 1.1. Gevinsten er beregnet under antagelse af, at det offentlige dækker alle uddannelsens driftsudgifter.

Figur 1.1 Målscenarie, 8 mio. kr. over fem år

Note: Fremtidige værdier er tilbagediskonteret til 2016-niveau med en diskonteringsrente på 4 %.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Glad Fonden og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'

Størrelsen af den økonomiske gevinst afhænger af, hvor mange personer uddannelsen hjælper i fleksjob, og hvor længe personerne efterfølgende fortsætter i fleksjob. Uddannelsen betaler sig selv hjem, hvis den opnår følgende eller bedre beskæftigelsesresultater:

- 90 ud af 100 elever opnår fleksjob i godt 2 år
- 70 ud af 100 elever opnår fleksjob i ca. 3 år
- 45 ud af 100 elever opnår fleksjob i knap 6 år

På baggrund af de seneste års antal STU-elever forventes det, at der i de kommende år vil komme ca. 550 nye personer i målgruppen for Flexuddannelsen hvert år. Det vil skabe en gevinst for de offentlige finanser på ca. 43 mio. kr., hvis en årgang med 550 unge får mulighed for at tage en Flexuddannelse, og Flexuddannelsen skaber fleksjob for 90 pct. af eleverne, og de i gennemsnit fastholder fleksjobbet i tre år efter endt uddannelse.

Når en større andel af målgruppen kommet i beskæftigelse skaber det økonomiske gevinster for de offentlige finanser. Det skyldes primært, at målgruppens skattebetalinger stiger samtidigt med, at omkostninger til den aktive beskæftigelsesindsats falder. Hertil kan der forventes en række andre gevinster i form af blandt andet besparelser på sociale serviceydelser og sundhedsydelser. For at undgå at overvurdere den økonomiske gevinst af uddannelsen er disse gevinster dog ikke medregnet her. Det trækker isoleret set i retning af at undervurdere gevinsten af uddannelsen.

Resten af notatet er struktureret som følger: I afsnit 2 beskrives Flexuddannelsen og målgruppen for uddannelsen. I afsnit 3 redegøres for de forventede økonomiske effekter ved Flexuddannelsen. I afsnit 4 præsenteres beregningerne af det økonomiske potentiale ved Flexuddannelsen. Endeligt er der en nærmere beskrivelse af den anvendte metode i bilaget.

2. Flexuddannelsen

Flexuddannelsen har til formål at opbygge faglige handlekompetencer for personer med kognitive handicap. Dette afsnit belyser bl.a. målgruppens nuværende situation og den forandring, uddannelsen søger at hjælpe de unge igennem.

2.1 Uddannelsen

Flexuddannelsen er en toårig forsøgsuddannelse, der har til formål at opbygge faglige handlekompetencer for personer med kognitive handicap. Flexuddannelsen er kort beskrevet i boksen nedenfor. Uddannelsen er fortsat under udvikling og vil lokalt blive implementeret forskelligt, afhængigt af kommunal praksis og samarbejdet med virksomhederne.

Fakta 2.1 Flexuddannelse

Uddannelsen består af brancheorienterede forløb. Den første årgang af elever, der startede på uddannelsen, blev tilbudt uddannelse inden for brancherne detail, lager, grøn service og gastronomi.

Uddannelsen er bygget op omkring 20 timers praksislæring og 5 timers teori om ugen, hvor eleverne også forbereder sig, bearbejder og evaluerer. Det hele foregår i samarbejdsvirksomheder. Her indgår eleven på et hold á 6-7 elever og én fast faglærer.

Eleven har også tilknyttet en vejleder, der støtter elever i de forhold, der skal fungere for at fremme elevens progression i uddannelsen.

Der er fire formelle evalueringer og tre semesterprøver i uddannelsesforløbet. Her vurderes det, hvilke læringsmål eleven har nået, og det aftales, hvad elev og faglærere eller andre skal gøre, for at eleven kan nå uddannelsens kompetencemål. Uddannelsen afsluttes med en bedømmelse med en censor fra en erhvervsskole. Når eleven har nået uddannelsens kompetencemål udstedes et uddannelsesbevis.

Det sidste halve år af uddannelsen er der et tæt samarbejde mellem den unge, vejlederen og jobcentret med henblik på at få afklaret omfanget af timer, den unge kan arbejde, så den unge efter endt uddannelse kan gå direkte videre i beskæftigelse, evt. i fleksjob.

Flexuddannelsen bygger på en grundlæggende antagelse om, at uddannelse kan hjælpe målgruppen med at opbygge faglige handlekompetencer. De faglige handlekompetencer skal blandt andet:

- Gøre eleverne bedre i stand til at varetage et job, fx et fleksjob
- Medvirke til at myndiggøre eleverne, herunder gøre dem mere uafhængige af støtte fra netværk og fra det offentlige
- Øge elevernes velfærd og psykiske sundhed

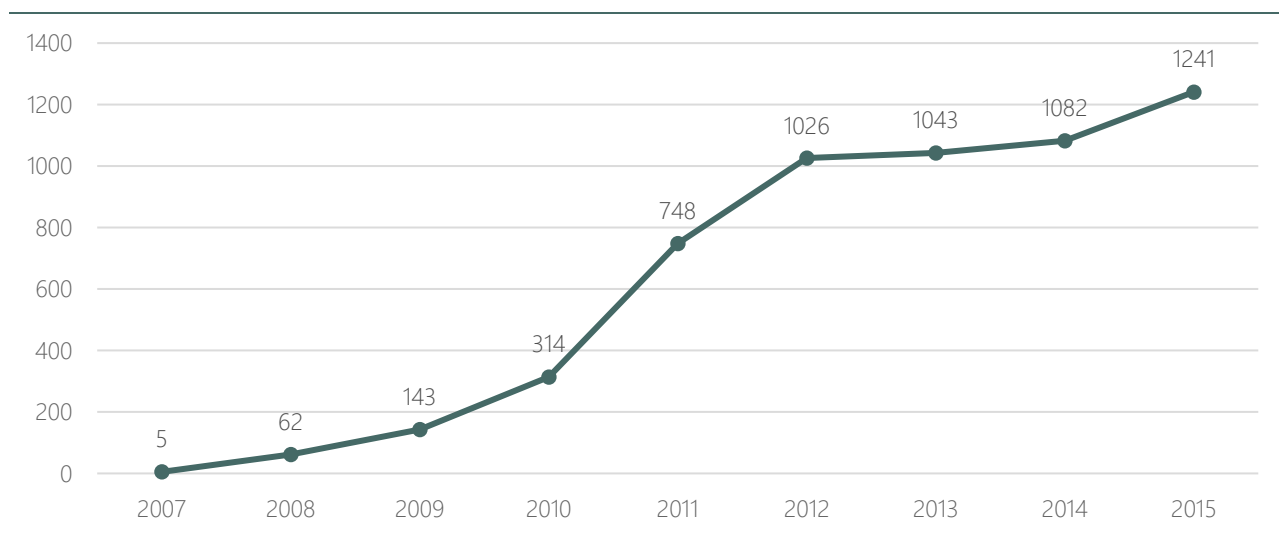
2.2 Målgruppen

Målgruppen for uddannelsen er primært:

- Personer i alderen 18-30 år
- Personer med et kognitivt handicap
- Personer for hvem, ordinær uddannelse ikke er en mulighed
- Personer, som har afsluttet en Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU) eller lignende
- Personer, der har lyst til at påbegynde et uddannelsesforløb inden for de brancher, der udbydes
- Personer, der er indstillet på en uddannelse, som foregår på en virksomhed, og hvor man skal samarbejde med andre elever og ansatte.
- Personer, hvor der er en forventning om, at de har en restarbejdsevne

Der er ca. 5.700 personer, der har gennemført en STU i perioden 2007-2015, jf. figur 2.1. Siden 2012 har mere end 1.000 personer gennemført uddannelsen hvert år.

Figur 2.1 Personer, der gennemfører en STU hvert år

Kilde: Danmarks Statistik.

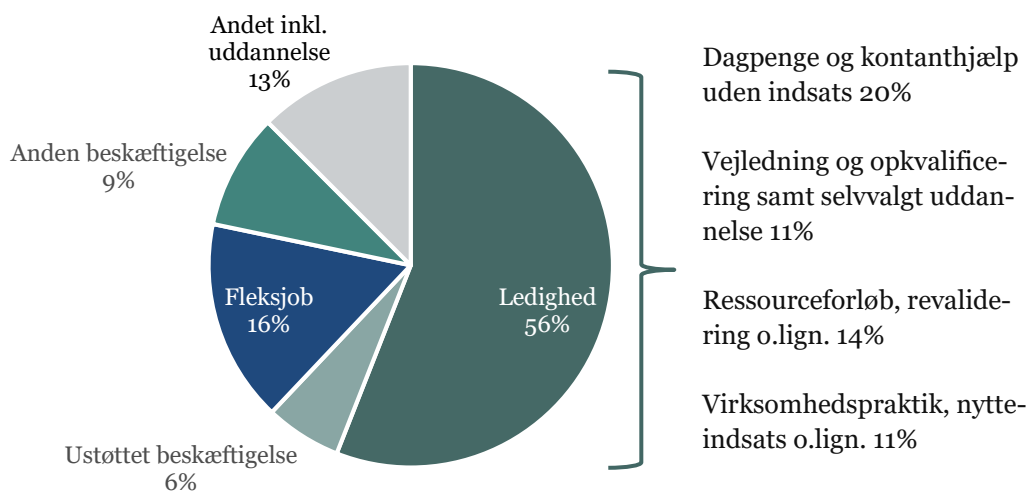
STU'en er målrettet unge mennesker. Ca. 95 pct. af de 5.700 personer, der har gennemført en STU inden 2016, var fortsat under 30 år i 2016. Målgruppen for Flexuddannelsen findes blandt de borgere, som har afsluttet en STU, og hvor der er en forventning om, at de har en restarbejdsevne. Dermed indgår borgere, der har fået tilkendt førtidspension, ikke i målgruppen. Ca. 55 pct. af de 5.700 personer, som havde gennemført en STU før 2016, modtog førtidspension i november 2016.

På længere sigt er målet, at Flexuddannelsen bliver udbudt over hele landet og giver alle unge, som har gennemført en STU, og som har en restarbejdsevne, muligheden for at få en uddannelse. I 2015 var der ca. 1.200 personer, der afsluttede en STU. Hvis det antages, at alle dem, som ikke modtager førtidspension, har en restarbejdsevne, kom der i 2015 godt 550 nye personer i målgruppen for uddannelsen.

2.3 Målgruppens nuværende situation

Der var i november 2016 knap 2.600 personer, som havde afsluttet en STU før 2016 og ikke modtog førtidspension. Mere end halvdelen af dem var ledige, jf. figur 2.2. Af disse var ca. 14 pct. i ressourceforløb, revalidering eller andet afklaringsforløb. Knap hver tredje var i beskæftigelse. Størstedelen af de beskæftigede modtog dog samtidigt overførselsindkomst eller var i gang med en uddannelse. Anden beskæftigelse (9 pct.) er beskæftigelse kombineret med enten offentlig overførselsindkomst eller uddannelse. Personer, som modtager offentlig overførselsindkomst og samtidig er i beskæftigelse, er fx deltidsledige eller personer i løntilskud. Personer, som både er i beskæftigelse og uddannelse, er fx personer med fritidsjob ved siden af uddannelsen eller elever, som er i gang med en erhvervsuddannelse og får elevløn. Der er kun 6 pct. af målgruppen, som var i ustøttet beskæftigelse. Målgruppen har således en relativ lav tilknytning til arbejdsmarkedet sammenlignet med en gennemsnitlig person i Danmark. De resterende var i gang med en uddannelse mv.

Figur 2.2 Forsørgelsesgrundlag i november 2016 for målgruppen

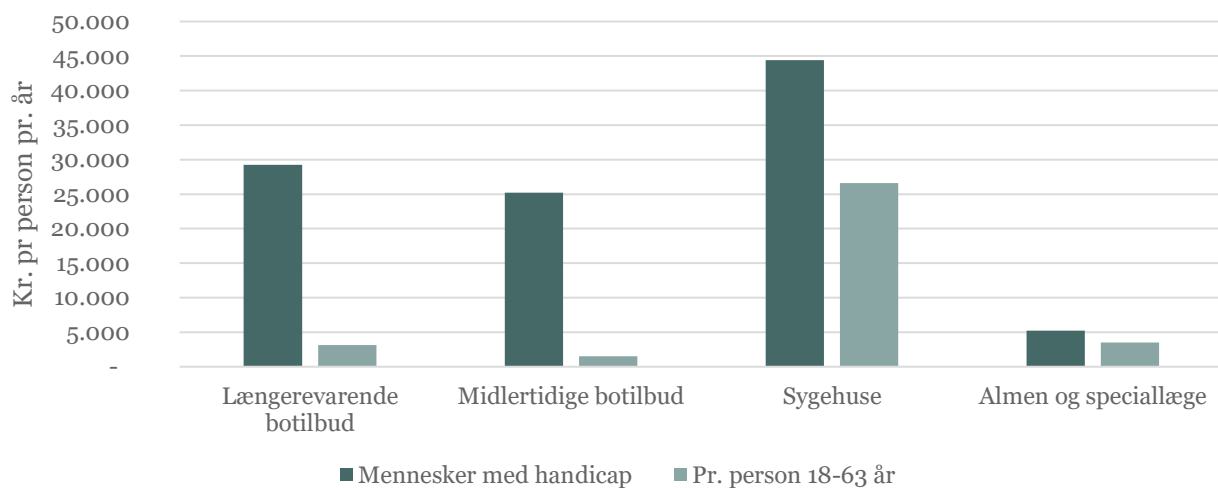
Note: Personer, der afsluttede en STU før 2016 og ikke modtog førtidspension 1. november 2016 (N=2.546). Andet inkl. uddannelse indeholder personer uden for arbejdsmarkedet, selvstændige og personer på barsels- eller sygedagpenge. Anden beskæftigelse er beskæftigelse kombineret med enten en offentlig overførselsindkomst eller uddannelse.

Kilde: Danmarks Statistik.

Fleksjob er den mest almindelige beskæftigelsesform for målgruppen, og formålet med Flexuddannelsen er også, at flere unge med kognitive handicap overgår fra ledighed til især fleksjob.

Et andet og mindst lige så vigtigt formål med uddannelsen er at myndiggøre de unge. Myndiggørelsen kan blandt andet resultere i, at de unge flytter hjemmefra, og sammen med en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet vil det kunne bidrage til at øge de unges selvværd og livskvalitet. Flexuddannelsen kan også medvirke til, at de unges brug af kommunale serviceydelser og sundhedsvæsenet, som i dag er relativt høje for gruppen, jf. figur 2.3, reduceres. I analysen af det økonomiske potentiale for de offentlige finanser har vi set bort fra effekter fra sociale serviceydelser og sundhedsydelser for at undgå en at overestimere det økonomiske potentiale.

Figur 2.3 Forbrug af udvalgte sociale serviceydelser og sundhedsydelser

Note: Forbruget for personer med handicap er opgjort som et simpelt gennemsnit af det gennemsnitlige forbrug (i år 0 i SØM) for hver af de målgrupper, der vedrører personer med handicap. Sygehuse indeholder somatiske og psykiatriske sygehusindlæggelser, almen og speciallæge er sygesikringskontakter. Pr. person 18-63 år er henholdsvis de samlede kommunale omkostninger (for botilbud) og de samlede regionale omkostninger (for sygehuse og lægehjælp) pr. person 18-63 år. Kilde: SØM og Danmarks Statistik.

3. Økonomiske effekter

Flexuddannelsen kan påvirke de offentlige finanser via en række effekter. I dette afsnit beskrives den metodiske baggrund for opgørelsen af det økonomiske potentiale.

I analysen er der fokus på de budgetøkonomiske effekter for kommune, region og stat, som Flexuddannelsen kan give anledning til. Derudover kan der være en række bredere samfundsøkonomiske effekter, men de er ikke medtaget i analysen.

Følgende budgetøkonomiske effekter er medtaget i analysen:

- **Besparelser på offentlige overførselsindkomster:** Når en borger opnår beskæftigelse, vil det offentlige ikke længere skulle udbetale en overførselsindkomst – dog vil der til fleksjobs skulle betales et tilskud. Vores analyse indikerer, at det offentlige ikke vil opnå nogen besparelser på de offentlige overførselsindkomster.
- **Større skatteindbetalinger:** Når en borger kommer i beskæftigelse og dermed får en lønindkomst, vil skatteindbetalingerne til kommune og stat stige. Når en borgers disponible indkomst stiger, antager vi desuden, at borgeren vil øge sit forbrug og dermed komme til at betale mere i afgifter mv.
- **Omkostninger til aktiv beskæftigelsesindsats:** Glad Fondens uddannelse er dyrere end den gennemsnitlige aktive beskæftigelsesindsats, som kommunen alternativt tilbyder borgere i denne målgruppe. Denne meromkostning medtages i analysen. Omvendt medtages besparelser på omkostninger til den aktive beskæftigelsesindsats som en gevinst, når borgeren opnår beskæftigelse.

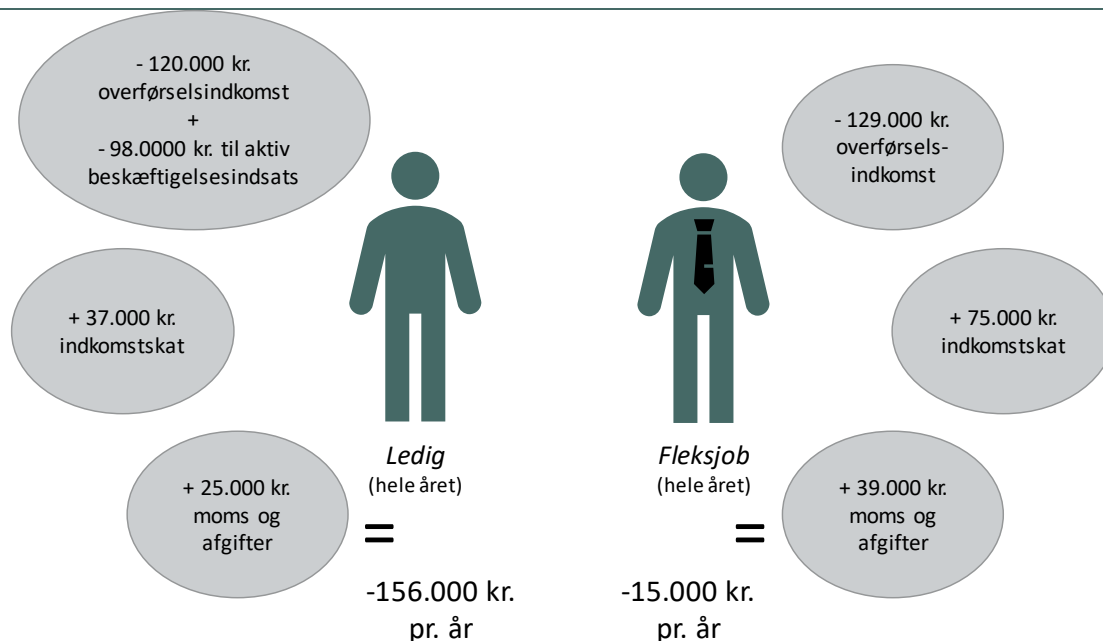
Uddannelsen har ikke kun til formål at styrke målgruppens beskæftigelse, men også at gøre dem mere uafhængige af offentlig støtte og øge deres selvverd, herunder psykisk sundhed. Dermed forventes uddannelsen ligeledes at have en effekt på personernes forbrug af offentlige serviceydelser, sundhedsydelser og anden offentlig støtte. Disse effekter er dog ikke medregnet i potentialeberegningerne, blandt andet fordi der er stor usikkerhed om størrelsen af disse effekter. Det trækker isoleret set i retning af, at vi undervurderer det økonomiske potentiale ved at få unge med handicap i beskæftigelse. For en nærmere beskrivelse af den anvendte metode henvises til metodebilaget.

Vi belyser det økonomiske potentiale af Flexuddannelsen ved at sammenligne de offentlige omkostninger og indtægter, der er forbundet med personer i målgruppen, når disse henholdsvis er i arbejde i et fleksjob og er ledige.

I perioden 2013-2016 var der 511 tilfælde, hvor en person fra målgruppen var i fleksjob et helt år, og 4.877 tilfælde, hvor en person var ledig i et helt år. På

baggrund af disse har vi beregnet de gennemsnitlige offentlige indtægter og omkostninger pr. år for personer fra målgruppen, når de henholdsvis er i fleksjob eller er ledige.

Figur 3.1 Gennemsnitlige offentlige indtægter og omkostninger pr. år

Note: Afrundet til nærmeste 1.000 kr. Personer, der har gennemført en STU, ikke modtager førtidspension og enten er ledige i alle årets måneder eller i fleksjob i alle årets måneder. N=4.877 for ledige og N=511 for fleksjob. Data for 2013-2016, der er korrigeret for pris- og lønudvikling i perioden. Den samme person kan indgå i gennemsnittene flere gange.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'.

Målgruppen bevæger sig typisk ind og ud af fleksjob, og når vi alene medtager personer, som har været i fleksjob hele året, er der en risiko for, at vi udvælger en gruppe af personer, som er stærkere end gennemsnittet. Derved vil vi potentielt overvurdere de offentlige indtægter og undervurdere de offentlige omkostninger ved en person i fleksjob i målgruppen. Det trækker isoleret set i retning af, at vi overvurderer gevinsten af uddannelsen.

Fordelingen af de økonomiske gevinster mellem kommune, stat og region er ikke beregnet. Det skyldes, at de er meget vanskelige at opgøre med præcision. Bespargelserne på den aktive beskæftigelsesindsats og overførselsindkomsterne vil typisk tilfalde både kommuner og stat, men fordelingen mellem de to vil afhænge meget af, hvilke indsatser og overførselsindkomster borgerne modtager i de enkelte kommuner. Dog forventes det, at størstedelen af denne gevinst vil tilfalde kommunerne. Siden 2007 har kommunerne modtaget ca. 50-60 pct. af indkomstskatterne i Danmark.¹ Endeligt vil moms og afgifter tilfalde staten. Som udgangspunkt påvirkes regionerne dermed ikke af de økonomiske effekter vi har beregnet, men de kan potentielt opnå gevinster gennem et lavere forbrug af sundhedsydelser, som beskrevet ovenfor.

¹ Kilde: <https://www.skm.dk/skattetal/statistik/generel-skattestatistik/skattestrukturen>

4. Effekt på offentlige finanser

I dette afsnit beregnes, hvordan Flexuddannelsen kan forventes at påvirke de offentlige finanser. Da vi endnu ikke kender de beskæftigelseseffekter, som uddannelsen vil skabe, er beregninger foretaget på baggrund af forskellige antagelser om, hvordan uddannelsen påvirker målgruppens efterfølgende beskæftigelse.

Vi beregner effekten af uddannelsen på de offentlige finanser ved at sammenligne de offentlige omkostninger og indtægter for personer i målgruppen, når disse henholdsvis er i arbejde i et fleksjob eller er ledige.

Vi begynder med at beskrive de personer, som hhv. ikke-deltager og deltager i uddannelsen, og til slut i afsnittet er effekten på de offentlige finanser beregnet.

4.1 Personer uden en kompetencegivende uddannelse

Målgruppen for uddannelsen er, som tidligere beskrevet, personer der har gennemført en STU og som har en restarbejdsevne. Målgruppen er statistisk set defineret som personer, der har afsluttet en STU og ikke modtager førtidspension.

Fakta 4.1 Definition af personer i fleksjob og personer i ledighed

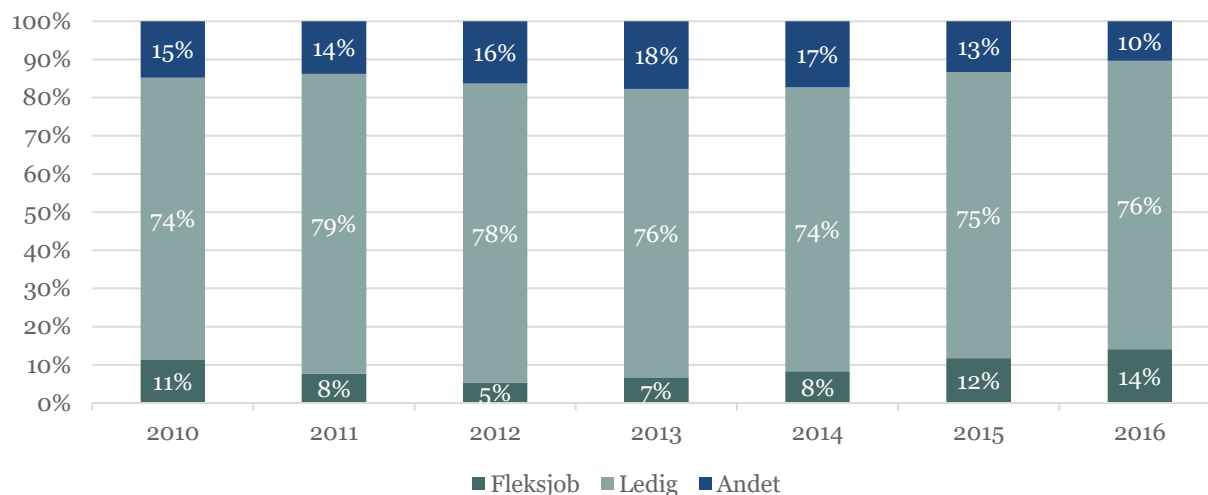
Fleksjob: Over et år bevæger personer sig ofte ind og ud af beskæftigelse. I beregningerne er kortere og længere perioder af beskæftigelse inden for et kalenderår omregnet til hele år med fleksjob og angivet som andelen af målgruppen i fleksjob.

Ledighed: Over et år bevæger personer sig ligeledes ofte ind og ud af ledighed. I beregningerne er kortere og længere perioder uden fleksjob inden for et kalenderår omregnet til hele år uden fleksjob og angivet som andelen af målgruppen ledighed. For denne andel medregnes de omkostninger og indtægter, der er forbundet med et helt års ledighed. Dermed antages andre tilstande, herunder uddannelse, støttet beskæftigelse mv. at have de samme effekter på de offentlige finanser som ledighed.

Over perioden 2013-2016 havde personerne i målgruppen en ledighedsgrad på ca. 75 pct. Andelen af målgruppen, der var i fleksjob, steg i perioden fra 7 pct. til 14 pct. i 2016. Glad Fonden vurderer, at fleksjob er det mest realistiske mål for beskæftigelse for målgruppen. Vi har derfor valgt at vurdere det økonomiske effekter ved, at en person overgår fra ledighed til fleksjob.

Stigningen i andelen af målgruppen, som er i fleksjob, skyldes blandt andet pensions- og fleksjobsreformen, som trådte i kraft 1. januar 2013. Reformen har medført et paradigmeskift på området, som Glad Fonden forventer vil lede til, at en stadigt stigende andel af målgruppen kommer i fleksjob. Derfor har vi også valgt at basere vores beregninger på tal for målgruppen fra 2013 og frem.

Figur 4.1 Andel af året i fleksjob og i ledighed

Note: Personer, der afsluttede en STU senest året inden, og som ikke var i førtidspension i året. N = 822 (2013), 1320 (2014), 1875 (2015), 2528 (2016). Figuren viser den gennemsnitlige andel af månederne i et år, hvor målgruppen var enten ledige, i fleksjob eller andet.
Kilde: Danmarks Statistik.

Den resterende andel af året var målgruppen fx selvforsørgende, i uddannelse eller en anden form for beskæftigelse end fleksjob, blandt andet bibe-skæftigelse ved siden af uddannelse og beskæftigelse med offentlig overførsel fx løntilskud. Den resterende andel er dermed sammensat af mange forskellige typer af forløb. For simpelhedens skyld har vi valgt at se bort fra disse forløb. Det svarer til, at vi antager, at de koster det samme for det offentlige som ledige.

Beregningerne af offentlige indtægter og udgifter for personer i målgruppen, som ikke har en uddannelse, er således lavet ud fra følgende forsimplede antagelser om målgruppens beskæftigelsesforløb:

- Der vil i gennemsnit være 14 pct. af målgruppen, som er i beskæftigelse i et givent år, svarende til den gennemsnitlige andel af målgruppen, der var i fleksjob i 2016 (når man omregner beskæftigelsesgraden til hele år).
- Den resterende andel af målgruppen vil være ledige. På længere sigt kan det være, at førtidspension er et mere realistisk alternativ end ledighed. Hvis omkostninger til en person i målgruppen, der er på førtidspension, er lavere end omkostningerne til en person, der er ledig, overvurderer vi således omkostningerne.

4.2 Personer med Flexuddannelse

Flexuddannelsen vil i de to år, uddannelsen varer, give anledning til større omkostninger for det offentlige. I de efterfølgende år forventes det, at

uddannelsen vil skabe en gevinst for det offentlige, fordi målgruppens beskæftigelsesgrad øges.

Omkostninger til den fremtidige drift af Flexuddannelsen er forbundet med usikkerhed og afhænger blandt andet af den konkrete implementering i kommunerne. På baggrund af de hidtidige erfaringer fra projektet og de budgetterede omkostninger, har Glad Fonden estimeret, at en toårig uddannelse vil komme til at koste ca. 368.000 kr. pr. elev eller 184.000 kr. pr. år. Til sammenligning brugte kommunerne i 2016 ca. 98.000 kr. på den aktive beskæftigelsesindsats pr. fuldtidsaktiveret borger pr. år – omkostningerne til borgere i ressourceforløb, som vil være alternativet for mange borgere i målgruppen, var ca. 225.000 kr. pr. år.

Figur 4.2 Årlige omkostninger til aktiv beskæftigelsesindsats og til Flexuddannelse

Note: Gns. omkostning til Flexuddannelsen pr. elev pr. år og gns. udgift til aktiv beskæftigelsesindsats (inkl. aktivering, andre beskæftigelsesordninger, administration af jobcentre, særlige indsats mv.) pr. fuldtidsaktiveret pr. år. 2016-prisniveau, afrundet til 1.000 kr.

Kilde: Glad Fonden og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'.

Vi har medregnet en besparelse for de offentlige finanser på 98.000 kr. Der vil være visse omkostninger for det offentlige, fx sagsbehandling i forbindelse med afklaring til fleksjob, som ikke vil kunne spares væk. Det trækker isoleret set i retning af at overvurdere det økonomiske potentiale. Vores vurdering er dog, at det mere end opvejes af de besparelser i andre forvaltninger, fx social- og sundhedsforvaltninger, som Flexuddannelsen også kan give anledning til, men som ikke er medtaget i potentialeberegninger.

Overgangen fra ledig til uddannelse vil også påvirke borgernes forsørgelsesgrundlag, hvilket kan lede til yderligere besparelser. Såfremt de ledige borgere modtager uddannelseshjælp, vil det ikke påvirke det offentlige omkostninger til overførselsindkomster, når de overgår til uddannelse. Men da staten traditionelt finansierer skoleydelse, kan det dog lede til besparelser for kommunen. Såfremt borgerne modtager en ydelse med en højere sats, kan det lede til besparelser for det offentlige. I vores beregninger har vi ikke medregnet besparelser på overførselsindkomster i uddannelsesperioden.

Hvis man sammenligner med en gennemsnitlig fuldtidsaktiveret, er meromkostningen pr. person til Flexuddannelsen ca. 86.000 kr. pr. år i de to år, uddannelsen varer. Dertil kommer, at personer, som deltager i Flexuddannelsen, ikke kan være beskæftiget i løbet af de to år, og det offentlige mister dermed de gevinster, de kunne have opnået ved at få eleverne i beskæftigelse.

Elever på Flexuddannelsen forventes at opbygge faglige handlekompetencer som vil øge deres sandsynlighed for at opnå beskæftigelse, jf. afsnit 2. Det er sandsynligt, at effekten af uddannelsen ikke vil være fordelt lige over alle år, da man ofte oplever den største effekt i årene lige efter indsatsen for beskæftigelsesindsatsen, men at effekten over tid bliver mindre. Vi har derfor i det

følgende regnet på fire beskæftigelses-scenarier for 100 elever på Flexuddannelsen.

4.3 Effekt på de offentlige finanser

Effekten på de offentlige finanser af Flexuddannelsen kan beregnes som forskellen i offentlige omkostninger og indtægter for en person i målgruppe henholdsvis med og uden en Flexuddannelse.

Effekten på de offentlige finanser vil være negativ i de første to år, mens eleverne er på uddannelsen, idet uddannelsen forventes at blive finansieret af det offentlige. I årene efter uddannelsen vil effekten på de offentlige finanser være positiv, idet uddannelsen forventes at øge elevernes sandsynlighed for at komme i fleksjob. Størrelsen af den positive effekt afhænger af, hvor mange elever Flexuddannelsen hjælper i fleksjob, og hvor længe de bliver i fleksjob.

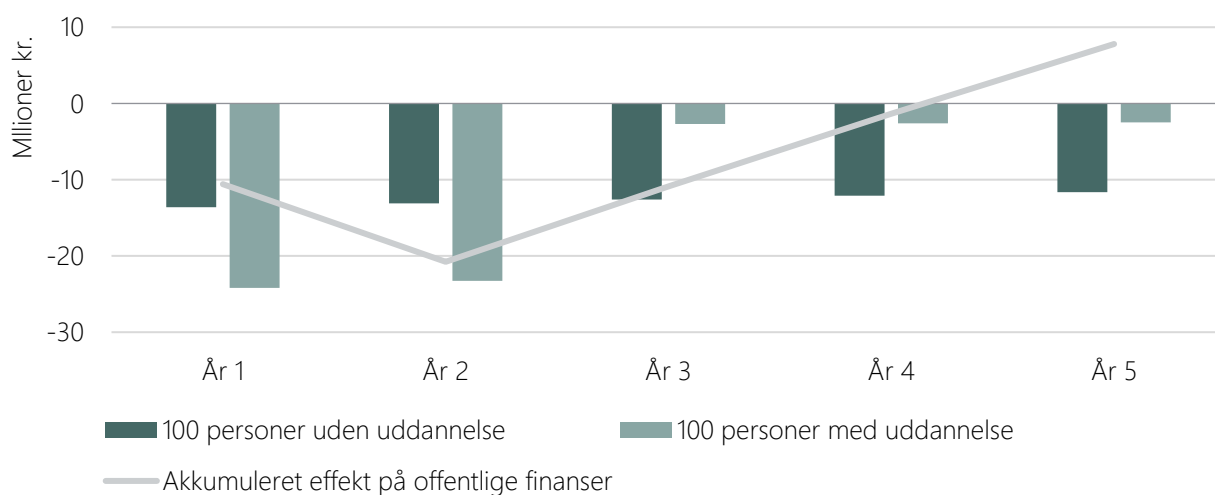
Vi har beregnet den samlede effekt af Flexuddannelsen i fire forskellige beskæftigelses-scenarier, som beskrevet nedenfor.

FLEXUDDANNELSENS MÅLSCENARIO: 8 MIO. KR.

90 ud af 100 elever opnår tre hele år i fleksjob – derefter vil de have samme forløb, som personer fra målgruppen der ikke har fået en uddannelse.

I målscenariet opnår Glad Fonden sit mål om at 90 ud af 100 elever opnår beskæftigelse. Vi antager endvidere, at de elever, der opnår fleksjob, bliver i fleksjobbet i tre hele år efter endt uddannelse. Det skønnes, at uddannelsen i så fald vil bidrage til de offentlige finanser med 8 mio. kr., jf. figur 4.3.

Figur 4.3 Målscenarie, 8 mio. kr. over fem år

Note: Fremtidige værdier er tilbagediskonteret til 2016-niveau med en diskonteringsrente på 4 %.

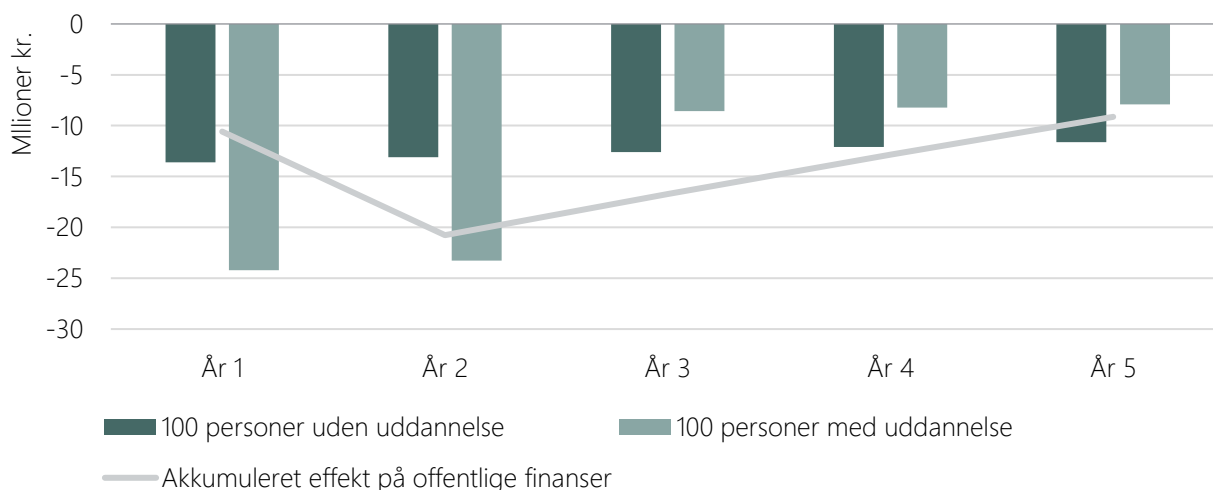
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Glad Fonden og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'

KONSERVATIVT SCENARIO: -9 MIO. KR.

45 ud af 100 elever opnår tre hele år i fleksjob – derefter vil de have samme forløb, som personer fra målgruppen, der ikke har fået en uddannelse.

For at belyse de økonomiske effekter for det offentlige, hvis Flexuddannelsen kun skaber beskæftigelse for halvdelen af de elever, som de håber at få i beskæftigelse, har vi beregnet økonomisk potentiale for et konservativt scenarie. I dette scenarie ventes uddannelsen at skabe en omkostning for de offentlige finanser på ca. 9 mio. kr.

Figur 4.4 Konservativt scenarie, -9 mio. kr. over fem år

Note: Fremtidige værdier er tilbagediskonteret til 2016-niveau med en diskonteringsrente på 4 %.

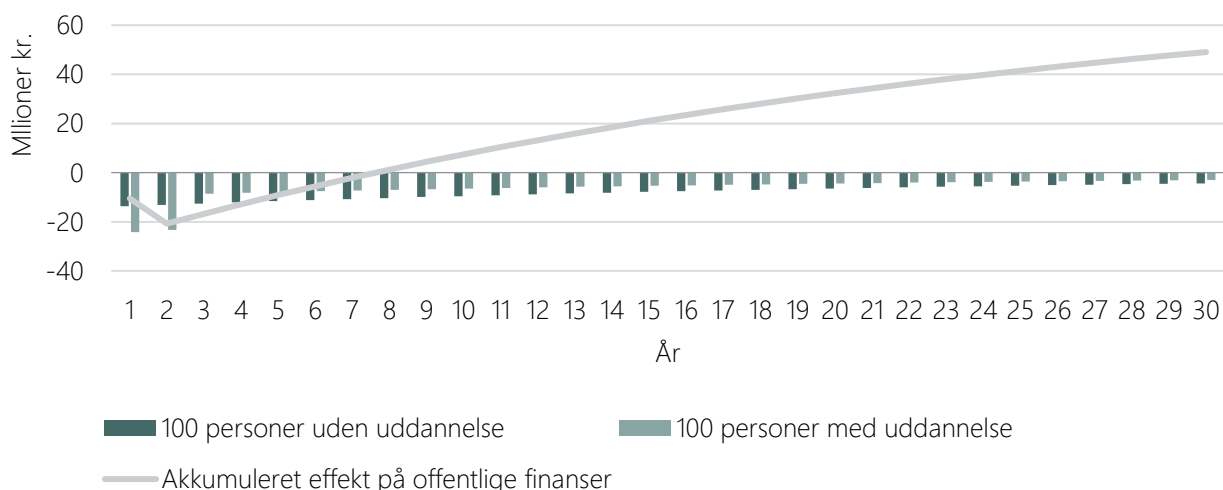
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Glad Fonden og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'

LIVSCYKLUSSCENARIO: 49 MIO. KR.

45 ud af 100 elever opnår 28 hele år i fleksjob, omtrent svarende til at de forbliver i beskæftigelse resten af deres arbejdsliv.

Flexuddannelsen er målrettet unge mennesker og har dermed et stort økonomisk potentiale, hvis den formår at påvirke elevernes beskæftigelse i resten af deres arbejdsliv. Hvis 45 af 100 elever antages at komme i fleksjob i en periode på 28 år efter uddannelsen, vil det bidrage til de offentlige finanser med 49 mio. kr.

Figur 4.5 Livscyklusscenarie, 49 mio. kr. over 30 år

Note: Fremtidige værdier er tilbagediskonteret til 2016-niveau med en diskonteringsrente på 4 %.

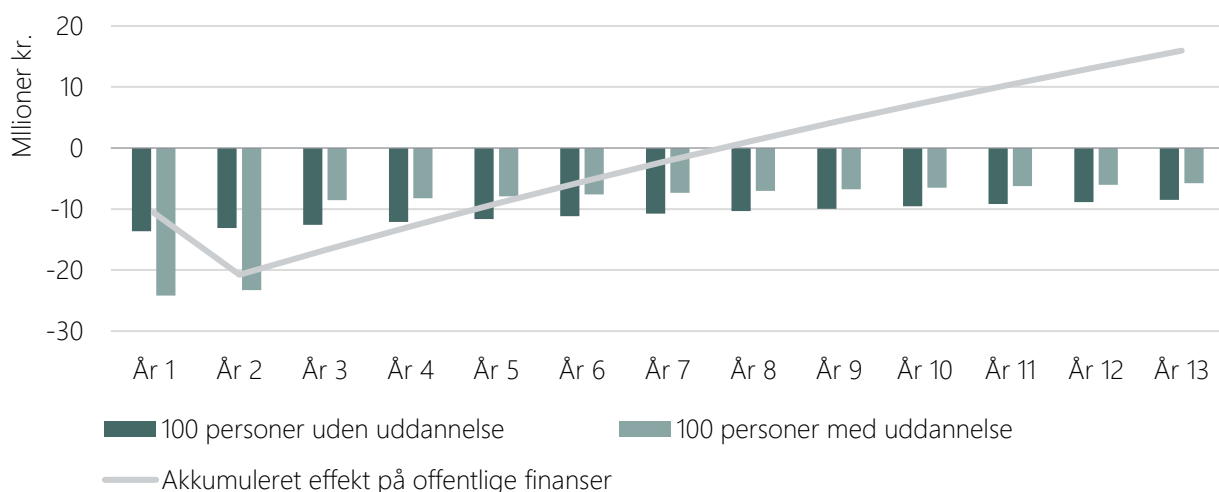
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Glad Fonden og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'

KONSERVATIVT LIVSCYKLUSSCENARIE: 16. MIO. KR.

45 ud af 100 elever opnår 10 hele år i fleksjob – derefter vil de have samme forløb, som personer fra målgruppen der ikke har fået en uddannelse.

Det er muligt at målgruppen, grundet deres kognitive udfordringer på et tidspunkt vil komme på førtidspension og dermed trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet tidligere end forventet. I det konservative livscyklusscenarie har vi beregnet det økonomiske potentiale ved, at 45 ud 100 elever opnår 10 hele år i beskæftigelse.

Figur 4.6 Konservativt livscyklusscenarie, 16 mio. kr. over 12 år

Note: Fremtidige værdier er tilbagediskonteret til 2016-niveau med en diskonteringsrente på 4 %.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Glad Fonden og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'

BREAK-EVEN-BEREGNINGER

Størrelsen af den økonomiske gevinst afhænger således i høj grad af, hvor mange personer uddannelsen hjælper i beskæftigelse, og hvor varig beskæftigelsen er. Da beskæftigelseseffekterne endnu ikke er kendte, har vi derfor gennemført en række break-even-beregninger, der illustrerer, hvor store beskæftigelseseffekterne skal være for, at uddannelsen lige præcis ikke påvirker de offentlige finanser.

Hvis uddannelsen fx hjælper 90 pct. af de unge i fleksjob i en toårig periode, vil uddannelsen lige præcist være tjent hjem for det offentlige, jf. figur 4.4. Tilsvarende vil uddannelsen være neutral for de offentlige finanser, hvis ca. 70 pct. af de unge opnår fleksjob i tre år efter uddannelsen er afsluttet.

Figur 4.7 Eksempler på effekter af uddannelsen, hvor den er neutral for de offentlige finanser

Break-even - uddannelsen er tjent hjem når:

- 90 ud af 100 elever opnår fleksjob i godt 2 år
- 70 ud af 100 elever opnår fleksjob i ca. 3 år
- 45 ud af 100 elever opnår fleksjob i knap 6 år

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Glad Fonden og Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'.

5. Bilag 1:

Mere om metode

I det følgende beskrives data og de antagelser, der ligger til grund for beregninger, herunder den mulige betydning det har for resultaterne af beregningerne.

I analysen beregnes det økonomiske potentiale for de offentlige finanser ved at sammenligne offentlige indtægter og omkostninger for personer i målgruppen, som er enten ledige eller i fleksjob. Målgruppen er statistisk set defineret som personer, der har afsluttet en STU, og som ikke er på førtidspension. Som datagrundlag for beregningerne har vi valgt at tage udgangspunkt i personer, der er henholdsvis ledige et helt år (4.877 personer) eller i fleksjob et helt år (511 personer) i perioden 2013-2016. En person kan have flere beskæftigelsestilstande i en måned, og definitionen er dermed ikke det samme som, at personen har været fuldtidsledig eller udelukkende har været i fleksjob hele året. Personen kan også have noget beskæftigelse, sygdom eller lignende ved siden af enten ledigheden eller fleksjobbet. Ved at tage udgangspunkt i de personer, der er ledige i hele året, er der en risiko for, at vi udvælger de svageste, som skaber de største omkostninger. Samtidig risikerer vi ved at tage udgangspunkt i dem, som er i fleksjob hele året, at udvælge de stærkeste, som skaber de største indtægter. Dermed kan datagrundlaget lede til, at vi overvurderer det økonomiske potentiale. Vores robusthedsanalyse indikerer dog, at selektionen ikke har påvirket resultaterne særligt meget.

For at tage hensyn til, at mange personer i målgruppen ofte ikke vil være i fleksjob hele året, er kortere og længere perioder af beskæftigelse inden for et kalenderår for personer i målgruppen omregnet til hele år med fleksjob og angivet som andelen af målgruppen, der er i fleksjob. Det samme er gjort for ledige. Denne andel er beregnet ud fra personernes beskæftigelsestilstande i de enkelte måneder i året. Dette er en forsimpning, som kan betyde at beregningerne bliver mindre præcise, men vi forventer ikke, at det fører til at vi enten over- eller undervurderer det økonomiske potentiale. For den andel, hvor målgruppen ikke er i fleksjob har vi antaget at de er ledige, eller at de offentlige indtægter og omkostninger vil svare til indtægter og omkostninger for en ledig. Dette er endnu en forsimpelende antagelse – hvis personerne i denne gruppe i gennemsnit er mindre omkostningsfulde for de offentlige finanser end en ledig person, vil det lede til at vi overvurderer det økonomiske potentiale. For en given måned med fleksjob, har vi antaget at personer i målgruppen arbejder det samme antal timer, som gennemsnittet for målgruppen i perioden 2013-2016.

De offentlige indtægter og omkostninger er beregnet på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik:

- Overførselsindkomsten er beregnet som den skattemæssige personlige indkomst minus erhvervsindkomsten (løn og nettooverskud af selvstændig virksomhed inkl. visse honorarer), begge fra Danmarks Statistiks indkomstregister. Hvis en person modtager private pensionsudbetalinger, vil dette komme til at indgå som

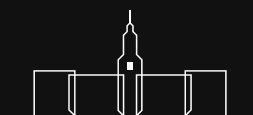
en overførselsindkomst, men pga. målgruppens alder forventes det ikke at være en udfordring.

- Skatten er samlet slutskat plus samlet arbejdsmarkedsbidrag, fra Danmarks Statistiks indkomstregister.
- Moms og afgifter er beregnet som 24,5 pct. af den personlige indkomst. Afgiftsindholdet af marginalt privatforbrug skønnes for danskere at være 24,5 pct., jf. Skatteministeriet (2013). Provenu og metode.

Desuden har vi medregnet omkostninger til den aktive beskæftigelsesindsats, herunder drift af jobcentre, vejledning og opkvalificering, mm. Disse omkostninger er baseret på Finansministeriet (2018) 'Aktiv beskæftigelsesindsats'. Vi har taget udgangspunkt i den gennemsnitlige omkostning pr. fuldtidsaktiveret på trods af, at mange personer i målgruppen vil være dyrere end gennemsnittet (dette gør sig fx gældende for personer på ressourceforløbsydelse, jobrettet uddannelse, sygedagpenge og ledighedsydelse). Omkostninger og indtægter er omregnet til 2016-prisniveau vha. den generelle pris- og lønstigning (Moderniseringsstyrelsen, se <https://modst.dk/oekonomi/bevillingslove/indeks/fastprisberegninger/>).

Der er beregnet en fastholdelseeffekt, da personer, som deltager i Flexuddannelsen, ikke kan være beskæftiget i løbet af de to år, og det offentlige mister dermed de gevinster, de kunne have opnået ved at få eleverne i beskæftigelse. Gevinsten er beregnet som andelen i fleksjob i et år gange forskellen på de offentlige indtægter og udgifter for henholdsvis en ledig og en person i fleksjob.

Fremtidige effekter er tilbagediskonteret til 2016-niveau med en diskonteringsrente på 4 pct. Det er den diskonteringsrente, der anbefales af Finansministeriet i Finansministeriet (2017). 'Vejledning i samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger'.

HØJBJERRE BRAUER SCHULTZ

HØJBJERRE BRAUER SCHULTZ

er et samfundsøkonomisk konsulenthus, som skaber konkret og brugbar viden til vores kunder. Det gør vi ved at levere analyser af høj økonomifaglig kvalitet med et skarpt øje for den kontekst, analyserne indgår i, og formidlet i et klart og letforståeligt sprog.

I samarbejde med vores kunder skaber vi et stærkt og fagligt velfunderet videngrundlag, som kan understøtte beslutningsprocesser, skabe forandringer og sætte dagsordener i den brede offentlighed.

Vi er blandt landets førende eksperter i anvendte økonomiske og statistiske metoder og har dyb policy-indsigt på bl.a. erhvervs- og velfærdsområdet.